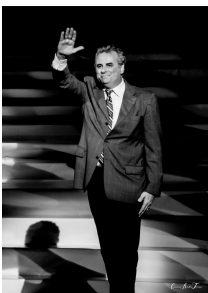

Marcello Giordani și invitații săi la Operă

(Costin Popa – 29 iunie 2014)

Prima scenă lirică națională a programat în iunie concertul extraordinar al italianului Marcello Giordani, unul dintre cei mai importanți tenori ai lumii. Este un obișnuit al teatrelor de maximă magnitudine. Nu cred să-i fi scăpat vreo scenă însemnată, într-o carieră care, acum, când artistul a împlinit 51 de ani, îl situează pe culmi. Inițiativa managementului Operei Naționale București a fost, deci, meritorie. În timp, nu de puține ori, invitații din străinătate fuseseră de nivel mediocru, iar unele vedete veniseră în stadiul terminal. Programat inițial să cânte și patru spectacole cu „Tosca”, artistul a anulat prezențele bucureștene din motive medicale ale căror sechele aveau să fie detectabile la concert.

Înainte de concert, ținuse la Opera Națională un masterclass de trei zile pentru 14 tineri cântăreți. Întrebare retorică asupra utilității demersului... Oare cât de profund se poate lucra cu așa de mulți cursanți într-o perioadă atât de scurtă? Oricum, cei 14 au obținut diplome folositoare pentru îmbogățirea CV-urilor, înmânate de profesor pe scenă în deschiderea concertului extraordinar, la care i-a invitat cu generozitate și pe unii dintre absolvenți.

Marcello Giordani a onorat cum se cuvine publicul bucureștean, printr-un program consistent, demn de renumele său. A cântat arii din „Arlesiana” de Cilea, „Tosca” de Puccini (actul al III-lea), „Paiate” de Leoncavallo, „Turandot” de Puccini (actul al III-lea) și duete din „Tosca” (în compania sopranei Iulia Isaev), „Carmen” de Bizet (alături de soprana Irina Baianț), „Bal mascat” de Verdi (cu soprana Karina Flores).

Glasul liric cu adresări spinte al lui Giordani este solid, robust, cu timbru deseori metalic, incisiv, amplu, cu mare capacitate de a umple prin volum auditoriumul. Registrul acut este abordat cu ușurință, ca de altfel întregul ambitus, lungimea frazelor este construită impecabil, bazată în primul rând printr-o tehnică a respirației ideal stăpânită. Desigur, cultura de stil este prezentă la fiecare pas, prin accentuări potrivite, de bun gust, venite dintr-o școală italiană profundă, tradițională, care îi guvernează lecturile. Cu asemenea panaș de calitate este explicabilă cucerirea scenelor lumii. În plus, are o ținută impunătoare.

La pasiv, notez că registrul expresiv al tenorului nu apare foarte larg, colorizările sunt limitate, ca și nuanțele. Spuneam că Marcello Giordani se află pe culmi. Asta înseamnă și că, de aici încolo, regresul poate să-și facă loc. Primele semne vin dintr-un vibrato „strâns”, nu larg, care se insinuează la sunetele înalte prelung susținute sau prin nota de Do natural acut a finalului duetului din „Bal mascat”, pusă în umbră de soprană. Dar, la sfârșitul concertului, faimosul „Vincerò” al ariei „Nessun dorma” din „Turandot” a entuziasmat prin strălucire, forță și penetranță, prin dezvoltarea amplă și spectaculoasă a frazei, abordare nemaiauzită la București din vremurile lui Ludovic Spiess.

Pe scenă au fost invitați soprana Mădălina Stan (cavatina Rosinei din „Bărbierul din Sevilla” de Rossini), mezzosoprana Emanuela Pascu (rondo-ul Angelinei din „Cenușăreasa” de Rossini), soprana Marta Sandu (aria Micaëlei din „Carmen” de Bizet), baritonul Cătălin Țoropoc (aria lui

Evgheni Oneghin din opera omonimă ceaikovskiană), soprana Andreea Novac (aria lui Liù din actul al treilea al operei „Turandot” de Puccini), precum și deja amintita Irina Baianț. Sunt tineri cu toții, în curs de formare, cu inerente probleme de natură vocală sau expresivă. Nu este aici locul de a intra în analize de amănunt.

Totuși, mă animă un gând. Numitorul comun a fost că toți au afișat o anumită lipsă de practică, de siguranță în expunerea repertoriului ales. Este evident că acești tineri nu cântă spectacole, nu evoluează în companii de teatru liric. Poate doar unii, extrem de sporadic. Este absolut insuficient și denotă o carență gravă la începuturile de cariere, care rezidă și din faptul că repertoriile – la București și în țară – sunt limitate iar serile de operă puține. Multe teatre din afara capitalei împart scenele cu teatrele dramatice, programează doar unul, în cel mai bun caz, două titluri pe săptămână, iar în București politica repertorială este destul de subțire. Așa încât tinerii nu-și găsesc locuri de muncă, nu se pot roda vocal și ca actorie în condiții de spectacol, nu pot să evolueze, nu pot crește pe măsura importanțelor lor calități, iată, demonstrate de toți. Studiul (desigur, absolut indispensabil), cântul „la domiciliu” nu pot înlocui scena. Chiar și mezzosoprana Maria Jinga (Habanera din „Carmen” de Bizet în concert), care are un angajament ferm, cântă puțin.

Cred că întreg sistemul managerial liric românesc trebuie să privească cu responsabilitate problema, să se îngrijească de viitorul tinerilor. Puține teatre par preocupate. Fiecare dintre tineri încearcă să-și găsească refugii în străinătate, dar acolo concurența este imensă și le este imposibil să facă față la repertorii dense și variate – inclusiv serii de câte șase-șapte spectacole în două săptămâni - fără o solidă pregătire anterioară în condiții de scenă, inclusiv la anduranță. Pe de altă parte, este stringentă nevoie ca teatrele lirice românești să-și asigure cu profesionalism schimbul de mâine, să primenească distribuțiile, ținând cont că vârsta biologică nu iartă pe nimeni. Cu cine pot să o facă, dacă nu cu tineri? De luat aminte.

În concertul extraordinar „Marcello Giordani și invitații săi” a mai cântat și soprana de origine rusă (conform datelor de pe Internet) Karina Flores care, în afara duetului din „Bal mascat”, a prezentat și aria „Pace, pace, mio Dio” din „Forța destinului” de Verdi.

M-aș opri puțin asupra prestației experimentatei soprane Iulia Isaev, viitoare debutantă, potrivit unui anunț publicat acum câțeva vreme pe website-ul oficial al Operei Naționale București, în rolul titular din „Tosca”. Prin duetul din primul act a luat un prim contact public cu arhetipalul personaj. Pornind cu un glas extrem calitativ, artista urmează să-și omogenizeze înregistrația (sunetele grave sunt încă surde), expresia caldă, de îndrăgostită, trebuie dobândită, ca și atitudinea și personalitatea unui personaj complex ca al Floriei Tosca. În plus, nu trebuie uitat că, în spectacol, o așteaptă terifiantul act secund, la care este nevoie să facă față cu vocea ei lirică. Sunt provocări importante.

Nelipsitul Brindisi din „Traviata” verdiană, cu participare generală, a încheiat concertul extraordinar. Orchestra Operei Naționale București, aflată la o nouă urcare din fosă în scenă – fapt lăudabil, a acompaniat sub bagheta dirijorului Iurie Florea.